

VI. OBRAZLOŽITEV SPLOŠNEGA DELA ZAKLJUČNEGA RAČUNA IN BILANCE STANJA

1. UVOD

Letno poročilo je sestavljeno iz računovodskih izkazov in pojasnil k posameznim postavkam računovodskih izkazov.

Računovodski izkazi so:

- bilanca stanja,
- bilanca prihodkov in odhodkov,
- izkaz računa finančnih terjatev in naložb,
- izkaz računa financiranja.

Pravne podlage za izdelavo prej naštetih računovodskih izkazov in za izvrševanje proračuna v letu 2000 so naslednje:

- Zakon o javnih financah (Uradni list RS št. 79/99, 124/2000),
- Zakon o računovodstvu (Uradni list RS št. 23/99),
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS št. 86/99, 110/99, 23/2000, 37/2000 in 2/2001),
- Odredba o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov uporabnikov enotnega kontnega načrta (Uradni list RS št. 86/99, in 110/99),
- Navodilo o izvrševanju proračuna Mestne občine Maribor za leto 1999 in 2000.

V splošnem delu zaključnega računa so v posameznih stolpcih prikazani podatki:

- o realizaciji leta 1999,
- osnovni plan za leto 2000 z ocenjenim stanjem sredstev na računu,
- rebalans za leto 2000, ki je vključeval že dejansko stanje sredstev na računu konec leta 1999,
- prerazporejeni rebalans za leto 2000, ki vsebuje vse prerazporeditve v skladu s 4. členom odloka in spremembo odloka o proračunu za leto 2000 in prerazporeditve iz sredstev proračunske rezervacije ter vključitve večjih pričakovanih prejemkov v skladu z 41. členom zakona o javnih financah (ZJF),
- realizacija leta 2000,
- primerjava med realiziranim proračunom leta 2000 in realiziranim proračunom leta 1999,
- primerjava med realiziranim in sprejetim proračunom (rebalans) preteklega leta ter med realiziranim in veljavnim proračunom (prerazporejeni rebalans) preteklega leta.

V prerazporejenem rebalansu v višini 13.591.287.303 sit so dodani oziroma povečani prihodki, za katere je župan podal soglasje v skladu z 41. členom ZJF in sicer:

- taksa za obremenjevanje voda – konto 704700 (državna taksa) se je v oktobru 2000 povečala za 96.481.878 sit in je bila namenjena za izgradnjo kanalizacije v MČ Pobrežje,

- na osnovi, iz Ministrstva za okolje in prostor, pridobljenih sredstev državne pomoči za odpravo posledic suše so se v novembru 2000 dodali prihodki v višini 28.576.575 sit - konto 74000410, ki so bili namenjeni za izplačilo upravičenim oškodovancem,
- na osnovi podpisanih pogodb z Ministrstvom za šolstvo in šport so se v decembru 2000 povečala sredstva za investicije na področju športa – konto 74000100 za 40.000.000 sit, ki so se porabila za obnovo stadiona – III. faza – za umetno zatravitev,
- na osnovi večjih pričakovanih prihodkov iz naslova obratovalnih stroškov najemnikov upravnih prostorov – konto 71039900 so se prihodki povečali za 7.000.000 sit, ki so bili namenjeni višjim skupnim materialnim stroškom mestne uprave.

Kot posledica višjih prihodkov v skupnem znesku 172.058.453 sit, so se ustrezno temu povečali tudi odhodki in sicer iz 16.197.656.975 sit na 16.369.715.428 sit.

Prihodki in odhodki so v skladu z ekonomsko klasifikacijo in kontnim načrtom razčlenjeni na razrede (1-mestni nivo), skupine kontov (2-mestni nivo), podskupine kontov (3-mestni nivo), konte (4-mestni nivo) in podkonte (6-mestni nivo). Uporabniki pa si lahko določijo tudi nadaljnjo členitev v skladu s predpisi in svojimi potrebami spremljanja izvrševanja proračuna in drugimi potrebami po zagotavljanju podatkov.

2. OBRAZLOŽITEV BILANCE PRIHODKOV IN ODHODKOV

2.1. PRIHODKI

Prihodki so v bilanci prihodkov in odhodkov (**račun A.**) razčlenjeni na davčne, nedavčne in kapitalske prihodke ter prejete donacije in transferne prihodke.

Skupaj so bili prihodki Mestne občine Maribor v letu 2000 realizirani v višini 12.580,5 mio sit ali 92,6% prerezporejenega rebalansa.

70 - DAVČNI PRIHODKI

Davčne prihodke sestavljajo davki na dohodek in dobiček, davki na premoženja in domači davki na blago in storitve. Ti prihodki so bili skupno realizirani v višini 8.273,1 mio sit ali 94% od planiranih v prerezporejenem rebalansu in predstavljajo največji delež v realiziranih prihodkih leta 2000 in sicer 65,8%. V primerjavi z letom 1999 so se povečali za 686 mio sit ali 9%. V strukturi davčnih prihodkov je najpomembnejši del prihodkov:

7000 - Dohodnina

Za financiranje nalog občin po ustavi in zakonih pripada občinam 35% prihodkov od dohodnine, ki se po posameznih občinah razporedijo v razmerju med odmerjeno dohodnino zavezancev, ki imajo stalno bivališče v posamezni občini in odmerjeno dohodnino v državi.

Prihodki od dohodnine so bili v letu 2000 realizirani v višini 5.491,3 mio sit ali 99,8% od planirane in so predstavljali v deležu 43,6% realiziranih prihodkov lanskega leta. Priliv iz tega naslova je bil od julija do septembra leta 2000 nižji od mesečnega povprečja in sicer od 350 do 400 mio sit, na kar je vplival v maju 2000 sprejet Zakon o izjemnem znižanju davčne

obveznosti (Ur. list 44/2000), ki je predvideval vračilo (delno ali v celoti) že plačane dohodnine zavezancem v nižjih dohodkovnih razredih. Od oktobra do decembra 2000 pa se je priliv dohodnine spet povečal na 500 mio sit oz. v decembru na dobrih 600 mio sit, kar je posledica višjih izplačil plač ob koncu leta.

703 – Davki na premoženje

Te davke sestavljajo davki na nepremičnine in premičnine, na dediščine in darila ter na promet nepremičnin. Skupno so bili realizirani v višini 2.031,9 mio sit oz. v višini planiranih in predstavlja 16,2% v skupno realiziranih prihodkih.

Nominalno so najpomembnejši prihodki od nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, ki so bili realizirani v višini 1.318,6 mio sit ali 97,8% od planiranih.

Zavezanci za plačilo nadomestila so pravne in fizične osebe. Pravne osebe so v preteklem letu plačale 1.043,3 mio sit, od tega je bilo 67,5 mio sit plačanega dolga, ki se nanaša na obdobje pred 1.1.1998, ko je vodenje in izterjavo nadomestila prevzel Davčni urad. Večina preteklega dolga se nanaša na podjetja, ki so bila prijavljena v stečaj, prisilno poravnavo in likvidacijo. Fizične osebe so v proračun prispevale 297,8 mio sit nadomestila, 40,5 mio sit pa je bilo vplačanih zamudnih obresti in sicer 18 mio sit od fizičnih in 22,5 mio sit od pravnih oseb.

V tej podskupini so še davek na promet nepremičnin - konto 7033, ki je bil realiziran 3,7% nad planiranim in ima skoraj 5%-ni delež v realiziranih prihodkih. Na leto je cca 3.000 zavezancev – pravnih in fizičnih oseb.

Realizacijo presegata tudi davek od premoženja (stavbe, vikendi, plovni objekti) in davki na dediščine in darila, ki pa skupaj predstavljata le 0,26% vseh realiziranih prihodkov proračuna za leto 2000. Oba davka sta uvedena z zakonom o davkih občanov, odmerja (z odločbo), obračuna in pobira pa ju Davčna uprava. Davek od premoženja je bil za leto 2000 odmerjen 2.252 fizičnim osebam, davek na dediščine in darila pa plačuje cca 170 zavezancev na leto.

704 – Domači davki na blago in storitve

To podskupino sestavljajo davki na posebne storitve, pristojbine za motorna vozila in drugi davki na uporabo blaga in storitev. Skupno so bili realizirani v višini 750 mio sit ali 59,4% planiranih prihodkov po prerazporejenem rebalansu.

Med davke na posebne storitve - **konto 7044**, spadajo davek na dobitke od iger na srečo in posebna taksa na igralne avtomate. Tudi davek na dobitke od iger na srečo je uveden z zakonom o davkih občanov, plača pa ga fizična oseba, ki v RS pri igranju na srečo zadane dobiček, in sicer v višini 15% od vrednosti dobitka. Igralci na srečo so imeli preteklo leto za 30% manj sreče, kot v letu 1999.

Zakon o igranju na srečo predpisuje tudi uporabo igralnih avtomatov zunaj igralnic. Na podlagi tega zakona je izdana Uredba o višini posebne takse na igralne avtomate, ki znaša 100.000 sit in se plačuje mesečno za uporabo vsakega igralnega avtomata. Taksa je bila realizirana 2,5% nad planom.

Med pristojbine za motorna vozila - **konto 7046** spadajo registracijske takse kmetijskih traktorjev, katerih višino je, do leta 1999, določila občina s Sklepom o višini povračil za uporabo cest za vse vrste traktorjev in specialnih vozil komunalnih podjetij na območju

občine Maribor. V letu 1998 pa je Vlada RS izdala Uredbo o določitvi letnih povračil za uporabo cest, ki jih plačujejo uporabniki cest za cestna motorna vozila in priklopna vozila, v kateri zaenkrat še ni določeno povračilo za kmetijske traktorje, zato je realizacija nižja od pričakovane.

Davki na uporabo blaga in storitev - **konto 7047** so realizirani le v višini 56,3% predvsem zaradi nizke realizacije prihodkov iz državne takse. Državna taksa se po Uredbi o taksi za obremenjevanje vode namenja za gradnjo kanalizacije ter izvajanje sanacijskih in drugih del v zvezi s tem. Ta sredstva so prihodek državnega proračuna in sicer kot taksa za obremenjevanje vode, ki je določena z Uredbo. Vendar pa lahko Ministrstvo za okolje in prostor, Uprava RS za varstvo narave z odločbo oprostí zavezance (Nigrad) plačila takse, pod pogojem, da zbrana sredstva uporabi za izvajanje del, ki zmanjšujejo obremenjevanje okolja z emisijo odpadnih snovi v vode.

Znesek realizirane državne takse se v višini 188,5 mio sit nanaša na terjatve iz leta 1999 in na plačila v letu 2000 za dela, ki so bila izvedena v letu 1999. Znesek v višini 137,5 mio sit pa predstavlja plačila za dela po pogodbah iz leta 1999, ki so se zaključevala v letu 2000. Vsa navedena plačila so bila refundirana od Nigrada za dela, ki jih je vsebovala odločba o oprostitvi takse za obremenjevanje vode za leto 1999. Do zamika prihaja predvsem zaradi vsakoletne pozne izdaje odločbe, ker se vloge za oprostitev plačila takse za obremenjevanje vode tekom leta dopolnjujejo z novimi investicijami. Tako je bila odločba za leto 2000 izdana šele 11.12.2000. Dodatna težava je tudi v delnem nepriznavanju stroškov s strani ministrstva, ki jih posledično ne prizna tudi Nigrad.

Nizko realizacijo izkazuje tudi odškodnina za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča in gozda, ki se v višini 70% razporeja v državni, 30% pa v občinski proračun. V planiranem znesku je zajet tudi znesek v višini 38,9 mio sit, ki naj ga bi občina Hoče-Slivnica nakazala za dokončanje Miklavške ceste v Hočah. Po dogovoru med MOM in občino Hoče-Slivnica je namreč MOM v celoti zaključila navedeno investicijo, ki se je pričela v letu 1998 v skupni občini. Vendar pa je višina dokončne odškodnine po odločbi o odmeri odškodnine le 10,3 mio sit, ki jih je DARS nakazal občini Hoče-Slivnica, le-ta pa MOM.

Poravnava ostanka obveznosti po končni situaciji za rekonstrukcijo Miklavške ceste v Hočah v višini 28,6 mio sit se je, v skladu s Sporazumom o načinu razdelitve premoženja in Sporazumom o razdelitvi premoženja Mestne občine Maribor, izvedla tako, da je MOM poravnala del končne situacije v višini 23,5 mio sit, razliko v višini 5,1 mio sit pa je poravnala Občina Hoče-Slivnica.

V isto skupino spada tudi požarna taksa, ki je uvedena na podlagi Zakona o varstvu pred požarom z Uredbo o požarni taksi. Sredstva se zbirajo v državnem proračunu, razdeljuje pa jih republiški »Odbor za razpolaganje s sredstvi požarnega sklada« v skladu z Zakonom o izvrševanju proračuna RS in sklepi Vlade RS.

Odškodnine od izkopanih rudnin (gramoz) izkazujejo visoko realizacijo, kar je posledica poplačil terjatev iz preteklih let (1998 in delno 1999) podjetja Gradis Nova, ki upravlja z gramoznico v Dogošah.

Priključne takse so bile sicer realizirane nad planom, vendar je le-ta vseboval tudi terjatve iz leta 1999 v višini 174,8 mio sit, ki so bile plačane v letu 2000. Ostalo je bila obveznost za leto 2000, ki pa se dokončno obračuna do konca januarja 2001. Javna podjetja so tako poravnala

vse obveznosti za preteklo leto, razen spornih priključnin na kanalsko omrežje v višini 28,9 mio sit, ki bi jih moral nakazati Nigrad za leto 1999.

V tej skupini je še taksa za obremenjevanje okolja v višini 0,7 mio sit, ki se nanaša na bivšo občinsko komunalno takso. Ta je bila ukinjena v začetku leta 1998, znesek pa predstavlja izterjane terjatve iz prejšnjih let.

71 - NEDAVČNI PRIHODKI

Med nedavčne prihodke spadajo prihodki od udeležbe na dobičku, takse in pristojbine, denarne kazni, prihodki od prodaje blaga in storitev in drugi nedavčni prihodki. Skupaj so bili realizirani v višini 3.025,9 mio sit ali 2,4% nad prerazporejenim rebalansom. Po velikosti so druga največja skupina prihodkov, saj predstavljajo skoraj četrtno vseh realiziranih prihodkov preteklega leta. V primerjavi z letom 1999 pa so se povečali za 27,7% ali za 656 mio sit.

710 – Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja

To podskupino sestavljajo prihodki od udeležbe na dobičku javnih in drugih podjetij, prihodki od obresti in prihodki od premoženja. Skupno so bili realizirani v višini 1.915,7 mio sit ali 6,7% nad prerazporejenim rebalansom.

Prihodki od dobička so prikazani na dveh kontih in sicer na **kontu 7100** (udeležba na dobičku) je nakazilo Snage d.o.o. v višini 33,3 mio sit, na **kontu 7101** (prejete dividende) pa so nakazila Mariborskega vodovoda d.d. v višini 26,7 mio sit, Nigrada d.d. v višini 27,1 mio sit, Probanke d.d. v višini 2,3 mio sit ter STTC-ja d.d. in Cestnega podjetja Maribor d.d. v višini 1 mio sit.

Dobički so nakazani na podlagi predlogov uprav in nadzornih svetov gospodarskih družb, potrjenih na skupščinah posameznih družb. Vzrok odstopanja pri posameznih gospodarskih družbah v primerjavi z letom 1999 je v tem, da so bili v letu 1999 nakazani dobički, ustvarjeni v preteklih obdobjih.

Na nakazilo dobička vpliva predvsem odločitev glede velikosti naložb, ki so potrebne za delovanje gospodarskih družb, kar vpliva na zadrževanje oz. nerazporeditev doseženih dobičkov.

Prihodki od obresti - **konto 7102** so realizirani 112,2% nad planiranimi, nanašajo pa se v glavnem (291,2 mio sit) na obresti od vezanih tolarskih depozitov, 1,25 mio sit so obresti od sredstev na vpogled, nekaj pa je tudi obresti od deviznih depozitov in zamudnih obresti od najemnin za poslovne prostore.

Prihodke od premoženja – **konto 7103** sestavljajo najemnine, zakupnine, koncesije in parkirnine. Skupaj so bili ti prihodki realizirani v višini 1.531,5 mio sit ali 95,3% od planiranih.

Prihodki od najemnin so bili realizirani 96,2%-no, v primerjavi z letom 1999 pa so bili za skoraj 5% višji. Pri najemninah za upravne prostore je bilo realiziranih tudi 38 mio sit prihodkov od najemnin Centra za socialno delo, ki so bili po pogodbi namenjeni za obnovo objektov v Trubarjevi ul. 27 in so bili dodatno planirani ob rebalansu za leto 2000. Od prihodkov od najemnin za javne površine (gostinski vrtovi, kioski, zakupnine), ki jih pobira

Nigrad, je bilo od skupnega zneska 41,3 mio sit, 5,9 mio sit dolga iz leta 1999. Z januarskimi nakazili v letu 2001 so bile za leto 2000 izpolnjene vse obveznosti.

Od skupnega zneska prihodkov od koncesij, ki so bili realizirani 2,1% nad planom, se 40,3 mio sit nanaša na poračune za leto 1999. Po koncesijskih pogodbah se obveznosti koncesionarjev nakazujejo kvartalno in s poračunom za prejšnje leto do konca januarja naslednjega leta. Z letošnjimi nakazili so bile za leto 2000 izpolnjene vse obveznosti koncesionarjev do MOM.

Prihodki od parkirnin v modri coni so bili realizirani v višini 30,6% nad planiranimi. Od tega je bil dolg iz leta 1999 31,5 mio sit, 44,7 mio sit pa se nanaša na leto 2000. Nigrad je v letu 2000 zbral 56,5 mio sit, razlika v znesku 11,8 mio sit pa je bila nakazana v januarju 2001 in s tem izpolnjene obveznosti do MOM za leto 2000.

Prihodki od parkirnin na javnih parkiriščih so bili v proračun nakazani konec decembra 2000, saj je bila takrat podpisana pogodba o plačilu parkirnin v proračun in plačilu stroškov vzdrževanja ter investicijskih stroškov pri izgradnji in opremljanju javnih garažnih hiš v obdobju I-XI/2000. Za december 2000, prav tako tudi za leto 1999, bo potrebno pogodbeno urediti razmerja in izvesti končni obračun, kar se predvideva v letu 2001.

711 – Takse in pristojbine

V to podskupino spadajo upravne takse. Novi zakon o upravnih taksah je pričel veljati 15. februarja 2000 in je precej povišal taksne tarife, ki so določene v točkah. Vrednost točke znaša 15 sit. Učinek povišanja se je pokazal v povečanih prihodkih iz tega naslova in sicer od maja 2000, zato v rebalansu povišanje še ni bilo upoštevano. Povprečna mesečna vplačila so bila od maja 6,5 mio sit, medtem ko je bilo v prvih štirih mesecih nakazano le manj kot 18.000 sit.

Takse se plačujejo za spise in dejanja v upravnih in drugih javnopravnih stvareh pri upravnih organih in sicer v gotovini, ki so prihodek občinskih proračunov ter v taksnih vrednotnicah (kolkih), ki se razporejajo v delitvenem razmerju 70% v državni in 30% v občinske proračune.

712 – Denarne kazni

V to podskupino spadajo denarne kazni, ki jih izreka Mestni inšpektorat na osnovi občinskih odlokov in so bile za 4,5% realizirane nad planom. Kadar investitor nedovoljeno poseže v prostor, je dolžan plačati nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo prostora, ki se v višini 40% razporeja v proračun občine, 30% v Stanovanjski sklad RS in 30% v Ekološko razvojni sklad RS.

713 – Prihodki od prodaje blaga in storitev

V tej podskupini so prihodki upravnih organov, ki jih le-ti dosežejo s svojo dejavnostjo, prihodki od razpisne dokumentacije, prihodki Zavoda za turizem, ki se je z julijem preoblikoval v javni gospodarski zavod za turizem, zato so prihodki iz tega naslova nižji v primerjavi s planom ter plačila storitev, ki jih za Davčno upravo in lokalno turistično organizacijo opravlja Mestna občina Maribor (čiščenje, telefonisti, šoferji).

714 – Drugi nedavčni prihodki

Najpomembnejši del prihodkov te podskupine je "ekološki tolar" za zaščito podtalja in okolja, ki je namenjen za gradnjo centralne čistilne naprave in kolektorja ter za gospodarjenje z odpadki.

Ekološki tolar, ki ga v ceni vode zbira Mariborski vodovod, je namenjen za financiranje programa čistilne naprave oziroma pripadajoče zbirne kanalizacije h glavnemu kolektorju za čistilno napravo. V rebalansu leta 2000 je bilo planirano 330 mio sit tekočega prihodka in 170 mio sit terjatev iz leta 1999. V aprilu 2000 je Mariborski vodovod poravnal svoje zaostale obveznosti, medtem ko zaradi pozno podpisane pogodbe z MOM o pobiranju in nakazovanju ekološkega tolarja (21.11.2000 – usklajevanje glede DDV in dileme glede uporabe ekološkega tolarja oz. da bi znesek 38,81 sit/m³, kot sestavni del cene vode ostal prihodek Vodovoda), tekočih obveznosti za leto 2000 v višini 346,5 mio sit ni redno poravnal. Do konca leta je bilo tako poravnanih 286 mio sit tekočih obveznosti za leto 2000, razlika v višini 60,5 mio sit pa je bila poravnana do konca februarja leta 2001.

Snaga, ki zbira ekološki tolar v ceni odvoza odpadkov, je v lanskem letu svoje obveznosti redno poravnala in v celoti izpolnila vse obveznosti do MOM za leto 2000. V povprečju je nakazilo ekološkega tolarja znašalo 18 mio sit na mesec, nekoliko nižja realizacija v primerjavi s planom pa je posledica previsoko planiranega prihodka iz tega naslova.

Od 1.8.1995, ko je bila z odlokom o taksah za obremenjevanje okolja uvedena občinska komunalna taksa za projekt ravnanja z odpadnimi vodami in projekt gospodarjenja z odpadki, je bilo skupaj z ekološkim tolarjem za oba programa do konca leta 2000 zbrano 1.904,8 mio sit za CCN in 1.166,5 mio sit za gospodarjenje z odpadki.

Komunalni prispevek, ki ga plača zavezanec pred izdajo gradbenega dovoljenja, je realiziran 2,3% višje od plana, pomeni pa plačilo sorazmernega dela stroškov opremljanja stavbnega zemljišča in pripada občini, kjer se zemljišče nahaja.

Prispevki občin za storitve mariborskih vrtcev, v katerih so bivali otroci iz drugih občin, so bili nekoliko nižje realizirani, ker je rebalans za preteklo leto vseboval tudi terjatve iz leta 1999 v višini 19,2 mio sit, od katerih je bilo plačanih 10,6 mio sit. Terjatve konec leta 2000 pa znašajo 19,8 mio sit, od tega še 8,6 mio sit iz leta 1999, 11,2 mio sit pa iz leta 2000.

Na postavki doplačila občanov – domska oskrba je realizacija precej visoka zaradi nakazil zapuščin (5,5 mio sit). MOM ima pravico do dedovanja za pokojnimi občani, ki jim je proračun v celoti ali delno zagotavljal plačilo oskrbnih stroškov v socialno varstvenih zavodih, razlika v višini 3,2 mio sit pa predstavlja doplačila svojcev za domsko oskrbo. Obe pravice ureja Center za socialno delo.

V to podskupino prihodkov spadajo tudi drugi prihodki, ki jih sestavljajo v glavnem nakazila po stečajih podjetij in razna vračila iz prejšnjih let.

72 – KAPITALSKI PRIHODKI

Med kapitalske prihodke spadajo prihodki od prodaje osnovnih sredstev – zgradb, prostorov, prevoznih sredstev in opreme ter prodaje stavbnih zemljišč. Skupno je bilo zbrano iz tega naslova 460,4 mio sit ali 56,4%, v primerjavi z letom 1999 pa so ti prihodki nižji za 597 mio sit. Glavni razlog je v nakazilu, ki ga je v letu 1999 po pogodbi nakazalo podjetje Immorent Leasing iz Ljubljane za Center Drava v višini 411,9 mio sit. Ker so bili s tem nakazani vsi prihodki po tej pogodbi, v letu 2000 ni bilo več prihodka iz tega naslova.

Vzrok za nizko realizacijo v primerjavi z rebalansom za leto 2000 je predvsem v prodaji stavbnih zemljišč, saj je bila v rebalansu zajeta, poleg dejanskih nakazil v glavnem DARS-a za gradnjo avtoceste Slivnica – Pesnica, Hitra cesta 2B, tudi terjatev do DARS-a za odvzeta zemljišča zaradi sporne ocenitve parkovnega nasada za cca 100 mio sit in neodplačni prenosi zemljišča Stanovanjskemu skladu za gradnjo neprofitnih stanovanj ob Ribiški ulici v ocenjeni višini 79 mio sit.

V rebalans je bila vključena tudi prodaja 1,4 ha zemljišča v k.o. Bohova, za katero pa se po javnem razpisu ni prijavil noben ponudnik.

V to skupino spadajo tudi prihodki od prodaje stanovanj in poslovnih prostorov ter prihodki od prodaje objektov MOM. Prodaja dela objekta v Kamniški grabi 2 je ostala, kljub večkratnim razpisom, nerealizirana, ker ni bilo odziva s strani potencialnih kupcev. Realizacija se, na osnovi ponovnega razpisa, pričakuje v prvem četrtletju leta 2001.

Prihodki od prodaje poslovnih prostorov se v višini 1,6 mio sit nanašajo na letni obrok za odškodnino v višini razlike v vrednosti denacionalizirane poslovno-stanovanjske hiše v Jurčičevi ul.4, ki jo nakazujejo denacionalizacijski upravičenci na osnovi Dogovora o dinamiki plačil za odškodnino po pogodbi. Ostanek realiziranega zneska (0,3 mio sit) se nanaša na kupnino od prodaje podstrešja v Cankarjevi ulici.

73 – PREJETE DONACIJE

V novembru 1999 je bila podpisana pogodba med Evropsko komisijo in Mestno občino Maribor z namenom izpeljave projekta "Jedrnat mesta in turizem – razvoj turizma v urbani Evropi". Po pogodbi je dogovorjeno plačilo v treh obrokih in sicer 40% po podpisu pogodbe oz. 60 dni od prejete zahteve za plačilo, 40% po prejetju začasnega poročila o projektu, 20% pa po prejetju končnega poročila. Nakazan znesek v lanskem letu predstavlja plačilo dveh obrokov ali 80% pogodbenega zneska. Razlika do pogodbenega zneska bo realizirana v letu 2001, saj je bil podaljšan rok za izvajanje projekta.

74 – TRANSFERNI PRIHODKI

V to skupino spadajo vsa sredstva, ki jih je MOM prejela iz državnega proračuna in proračunov lokalnih skupnosti. Realizacija teh sredstev v posameznih letih zelo niha, saj so namenjena sofinanciranju določenih investicij in tekoče porabe, ki jih v deležu pokriva država in lokalne skupnosti.

Ti prihodki imajo v skupno realiziranih prihodkih 6,3%-ni delež, realizirani pa so bili v višini 795,2 mio sit ali 80,6% od planiranih v prerazporejenem rebalansu. V primerjavi z letom 1999 so višji za 111,5 mio sit ali 16,3%.

7400 – Prejeta sredstva iz državnega proračuna

MOM je bila v letu 1999 in 2000 po Zakonu o financiranju občin upravičena do finančne izravnave, ki je pomenila 30% od realizirane finančne izravnave, nakazane v letu 1998, kar je znašalo 441,563 mio sit. Sredstva so bila v celoti nakazana, dodatno pa še primanjkljaj iz leta 1999 v višini 6,347 mio sit, ki ni bil nakazan v letu 1999.

Posamezna ministrstva so v preteklem letu sofinancirala investicije na področju:

- športa – Ministrstvo za šolstvo in šport za obnovo stadiona – III. faza – umetna zatravitev v višini 30 mio sit, 10 mio sit, kot razlika do pogodbenega zneska, se pričakuje v letu 2001;
- šolstva – Ministrstvo za šolstvo in šport za dokončanje obnove šolske zgradbe in izgradnje nove telovadnice OŠ Bojana Iliča v višini 60,636 mio sit. Sredstva so bistveno večja od v rebalansu predvidenih 42 mio sit, ker je ministrstvo koncem leta vendarle sklenilo aneks k pogodbi iz leta 1997, v katerem je bila 50% obveznost sofinanciranja države ovrednotena na novo. Namesto s strani ministrstva prvotno planiranih 18.011.568 sit je bila tako v letu 2000 investicija sofinancirana v že omenjeni višini 60.636.000 sit, s čimer je bilo v celoti zagotovljeno 50% sofinanciranje izgradnje dodatne šolske telovadnice. Izgradnja telovadnice je potekala v letih 1999 in 2000, skupni strošek izgradnje je znašal 163.871.824 sit, državni proračun je 21,3 mio sit zagotovil v letu 1999, že omenjeno razliko pa v letu 2000).

V rebalansu je bil predviden tudi znesek v višini 15 mio sit za sanacijo ravne strehe in nadzidavo šolske zgradbe OŠ Kamnica. Ker ministrstvo te investicije ni uvrstilo med investicije v teku, ki so bile tudi v letu 2000 iz državnega proračuna sofinancirane v razmerju 50%:50%, v proračunu predvideno sofinanciranje ni bilo realizirano. MOM bo vztrajala pri zahtevi, da se tudi investicijo v OŠ Kamnica obravnava kot investicijo iz preteklih let in tudi vlaganja v letu 2000 sofinancira v razmerju 50%:50%, ne pa po novi zakonodaji, ki za MOM trenutno omogoča samo 20% sofinanciranje državnega proračuna.

- kulture – ob rebalansu za leto 2000 je bilo predvideno, da bo Urad RS za mladino zagotovil 4 mio sit za sofinanciranje izdelave ureditvenega načrta in pridobitev dela investicijske in projektne dokumentacije za postopno prenovo objektov na kompleksu Pekarna. Ker se MOM z Ministrstvom za notranje zadeve še ni dogovorila o prenosu lastništva kompleksa, Ministrstvo za notranje zadeve pa ni soglašalo, da se pred ureditvijo lastninskih vprašanj začne priprava ureditvenega načrta, sredstev Urada RS za mladino ni bilo možno angažirati.
- zdravstva – z Ministrstvom za zdravstvo je bila konec leta 2000 sklenjena pogodba, na osnovi katere je bilo zagotovljeno sofinanciranje investicije v pridobitev nadomestnih prostorov za mladinske zobozdravstvene ambulante na Ljubljanski ulici s sredstvi državnega proračuna v višini 33 mio sit. Sredstva pa so bila v proračun nakazana šele v januarju 2001 in zato v realizaciji za leto 2000 niso prikazana. Del navedenih sredstev v višini 10.044.800 sit bo MOM, skladno s pogodbo z Ministrstvom za zdravstvo in na njej temelječim posebnim dogovorom z Zdravstvenim domom dr. Adolfa Drolca Maribor, prenakazala zdravstvenemu domu, ki je v letu 2000 v celoti zagotovil investicijska

sredstva za nabavo opreme novih ambulanc. Tako bo obema sofinancerjema te investicije iz državnega proračuna povrnjenih 20% lanskoletnega vložka.

- komunale – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je po pogodbi o vzdrževanju gozdnih cest nakazalo 3.517.020 sit.

V oktobru je DARS, po Sporazumu o povrnitvi stroškov zaradi povečanega obsega vzdrževalnih del in usposobitvi občinskih cest zaradi njihove uporabe med gradnjo avtoceste Slivnica – Pesnica, nakazal 114.114.900 sit, ki jih je MOM porabila za ureditev križišča Streliška – Ljubljanska ulica, za preplastitev Ljubljanske ulice in za izvedbo zgornjega ustroja Nove Streliške ceste. Dela so bila potrebna za usposobitev navedenih ulic zaradi prevzema dodatnega prometa, ki je nastal zaradi gradnje avtoceste.

V decembru je Ministrstvo za okolje in prostor – Uprava RS za varstvo narave, po aneksu k pogodbi o sofinanciranju izgradnje kolektorja in sekundarne kanalizacije na Studencih, nakazala 25.162.705 sit, kar je prvi del od 25%-nega sofinancerskega deleža MOP za investicijo. Drugi del v višini 14.487.177 sit bo nakazan v februarju 2001.

- kmetijstva – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na podlagi pogodbe o dodelitvi sredstev za sofinanciranje programov pospeševanja kmetijstva, ki jih izvajajo občine, nakazalo sredstva v višini 8.013.500 sit, ki so bila namenjena za uvajanje ekološkega kmetovanja, strokovno izobraževanje in elementarne nezgode v kmetijstvu.

Za tekočo porabo je MOM iz državnega proračuna prejela sredstva za izvajalce javnih del (refundacija v višini 80%), za občinske programe za otroke in mladino in od Ministrstva za okolje in prostor državno pomoč za odpravo posledic suše, ki so bili namenjeni za izplačilo upravičenim oškodovancem.

7401 – Prejeta sredstva iz proračunov lokalnih skupnosti

Na tej postavki so predvidena razna sofinanciranja mestih četrti, krajevnih skupnosti in ostalih občin za sanacijo odlagališča odpadkov Pobrežje, za odškodnine za zmanjšanje kakovosti bivalnega okolja in za lokalne vodovode. Sredstva se planirajo na osnovi pogodb, ker pa vse pogodbe niso bile podpisane, je realizacija nizka.

Planirani so bili tudi sofinancerski deleži drugih občin pri financiranju redne dejavnosti kulturnih zavodov. Sredstva so bila, na osnovi določil 30. člena Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leto 2000, ob rebalansu uvrščena v proračun Mestne občine Maribor ob predpostavki, da bodo na osnovi določil zakona tudi realizirana (direktno od občin ali na osnovi intervencije države). Zaradi razveljavitve 30. člena že navedenega zakona do realizacije ni prišlo, Mestna občina Maribor pa vračilo sredstev, ki jih je javnim zavodom zagotovila do 1.7.2000, v sodnem postopku uveljavlja od države. Prihodek 4.089.450 sit predstavlja nakazilo Občine Ruše, ki ji bo MOM, v primeru nadomestitve sredstev iz državnega proračuna, vrnila nakazana sredstva.

2.2. ODHODKI

Odhodki so v bilanci prihodkov in odhodkov (**račun A.**) razčlenjeni na tekoče odhodke, tekoče transfere, investicijske odhodke in investicijske transfere.

Skupaj so bili odhodki Mestne občine Maribor v letu 2000 realizirani v višini 13.751 mio sit ali 84% prerazporejenega rebalansa, od realiziranih prihodkov leta 2000 pa so bili višji za 1.170,5 mio sit.

V primerjavi z letom 1999 so se odhodki povečali za 2.310,2 mio sit ali 20,2%. V letu 2000 je bilo v večini poravnanih od 849 mio sit evidentiranih obveznosti po sklenjenih pogodbah iz leta 1999. Na višjo realizacijo odhodkov vpliva tudi pravočasno sprejetje proračuna za leto 2000, kar ima za pozitivno posledico tudi pravočasno sklepanje predvsem investicijskih pogodb, ki so kljub dolgim plačilnim rokom v večini realizirane še v letu 2000.

Od nominalno višjih odhodkov v primerjavi z letom 1999 v višini 2.310,2 mio sit odpade več kot 62% ali 1.437,4 mio sit na investicijske odhodke, ki so za dobrih 47% višji od investicijskih odhodkov leta 1999.

Odhodki so v splošni bilanci prikazani v skladu z ekonomsko klasifikacijo po kontih. Pri tem je potrebno opozoriti na možnost prerazporejanja v okviru finančnega načrta posameznih uporabnikov, ki je določeno v 4. členu Odloka o proračunu in o spremembi odloka o proračunu Mestne občine Maribor za leto 2000. Na osnovi sprememb v 4. členu odloka, so se sredstva prerazporejala med proračunskimi postavkami oz. med analitičnimi proračunskimi postavkami in ne več med konti, tako da je lahko realizacija pri nekaterih kontih višja oz. nižja.

Iz vsebinskega vidika (po namenih – skupinah postavk) pa odhodki v proračunu Mestne občine Maribor bremenijo stroškovna mesta po posameznih proračunskih postavkah in namenih. Pri tem bi radi opozorili, da posamezne vrste odhodkov po kontih v bilanci prihodkov in odhodkov ne moremo primerjati z razdelitvami po proračunskih postavkah in namenih (na primer: postavke investicijskega vzdrževanja in investicijskih odhodkov lahko vključujejo izdatke za blago in storitve, druge tekoče domače transfere, nakupe in gradnje osnovnih sredstev in investicijske transfere). Zato so investicijski odhodki in transferi (konti) praviloma nižji od investicij po namenih.

Realizacija odhodkov po uporabnikih je podrobneje razložena pri finančnih načrtih posameznih uporabnikov, v tem splošnem delu pa se bomo osredotočili na odhodke proračuna po ekonomski klasifikaciji (kontih) in namenih (skupinah postavk).

2.3. ODHODKI PO EKONOMSKI KLASIFIKACIJI

40 - TEKOČI ODHODKI

Tekoči odhodki zajemajo tekoča plačila, nastala zaradi stroškov dela (plač in drugih izdatkov zaposlenim ter prispevkov delodajalcev za socialno varnost zaposlenim) stroškov materiala in drugih izdatkov za blago in storitve za potrebe neposrednih proračunskih uporabnikov,

plačila domačih obresti in sredstva izločena v rezerve. V strukturi odhodkov imajo 14,3%-ni delež, realizirani pa so bili skoraj 16% nižje od prerazporejenega rebalansa.

400,401-Plače in drugi izdatki zaposlenim ter prispevki delodajalcev za socialno varnost

Realizacija na postavkah plače v okviru sredstev za delo celotne mestne uprave vključuje: izplačila sredstev za osnovne bruto plače zaposlenih z dodatki in delovno uspešnostjo, povračila in nadomestila (regres za prehrano in prevoz na delo in iz dela), izplačila regresa za letni dopust, nadurno delo, izplačila drugih prejemkov zaposlenih (jubilejne nagrade, odpravnine in solidarnostne pomoči), prispevke delodajalca za socialno varnost in davek na izplačane plače (PRILOGA 1).

Izplačila sredstev za plače zaposlenih so potekala v letu 2000 v skladu z Zakonom o razmerjih plač v javnih zavodih, državnih organih in organih lokalnih skupnosti, Zakonom o minimalni plači, o načinu usklajevanja plač in o regresu za letni dopust v obdobju 1999 – 2001, Zakonom o višini stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov, sklepom Mestnega sveta o določitvi količnikov za osnovno plačo in del plače za delovno uspešnost funkcionarjev, količniki določenimi v Pravilniku o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest Mestne uprave Mestne občine Maribor in z upoštevanjem 3% delovne uspešnosti za nagrajevanje delavcev.

Skupni obseg sredstev za plače zaposlenih v mestni upravi je bil realiziran, v primerjavi s planiranimi sredstvi v rebalansu proračuna za leto 2000, v višini 95,27%, oziroma v višini 96,23% brez Zavoda za turizem. Sredstva za plače zaposlenim v Zavodu za turizem se od meseca julija dalje, zaradi preoblikovanja zavoda v javni zavod, niso več obračunavala v mestni upravi, temveč nakazovala kot tekoči transfer.

V rebalansu proračuna Mestne občine Maribor za leto 2000 se je skupni obseg sredstev za plače v primerjavi s prvotnim planom povečal za skupno 18.196.869 SIT. Povečanje je bilo posledica vključitve spremenjenih dodatkov za vrednotenje posebnih obremenitev in odgovornosti zaposlenih od 1.5.2000 dalje v skladu z Uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o količnikih za določitev osnovne plače in dodatkih zaposlenih v službah Vlade RS in v upravnih organih.

1. Bruto plače delavcev in funkcionarjev

Višina realiziranih sredstev za plače zaposlenih je, v primerjavi s planiranimi v rebalansu proračuna za leto 2000, po posameznih uporabnikih različna, odstopanja pa so posledica:

- višje izhodiščne bruto osnove

Pri izračunu sredstev za plače je bila, v skladu s sprejetimi izhodišči, upoštevana izhodiščna bruto osnova v višini 44.731 SIT, v skladu z zakonom o minimalni plači, o načinu usklajevanja plač in o regresu za letni dopust v obdobju 1999 - 2001 in na osnovi objavljenih ugotovitvenih sklepov o izhodiščni plači za prvi tarifni razred pa je le ta znašala:

- za mesec december 1999	43.484 SIT
- za obdobje januar – junij 2000	44.528 SIT in
- za obdobje julij – november 2000	46.176 SIT.

Povprečna obračunana izhodiščna plača je v letu 2000 torej znašala 45.128 SIT in je bila za 0,89% višja od planirane.

- spremembe izplačilnih količnikov med letom
Pri izračunu sredstev za plače so bili upoštevani izplačilni količniki zaposlenih na dan 31.12.1999, vključno s količniki zaradi rednega napredovanja zaposlenih, ni pa bilo mogoče upoštevati spremembe količnikov zaradi izrednih napredovanj ali prerazporeditev delavcev na višje vrednotena dela in naloge.
- gibanja zaposlenih – odhodi delavcev, prihodi planiranih novih in nadomestnih zaposlitev, prerazporeditve zaposlenih med oddelki
Pri izračunu sredstev za plače je bilo upoštevano predvideno število 246 zaposlenih, dejansko število zaposlenih po stanju konec meseca pa je znašalo 239 zaposlenih in po stanju zaposlenih iz delovnih ur 236,57 delavcev (brez delavcev zavoda za turizem, zaradi odhoda teh delavcev v mesecu juliju v javni gospodarski zavod).
- bolezenske odsotnosti zaposlenih
V celotni mestni upravi je bilo povprečno mesečno odsotnih 11,5 delavcev, največ v Oddelku za gospodarjenje z upravnimi in poslovnimi prostori ter premičnim premoženjem 3,51, Oddelku za splošne in pravne zadeve (vključno z odsekom za MČ in KS) 2,6, Oddelku za družbene dejavnosti 1,46(PRILOGA 2)
- delo opravljeno v času, daljšem od polnega delovnega časa – nadurno delo
Skupno je bilo v letu 2000 v mestni upravi opravljenih 4.241 ur v času, daljšem od polnega delovnega časa ali 353,4 ur povprečno mesečno. Največ nadur je bilo opravljenih v oddelku za finance, kar 32,85% vseh opravljenih nadur, v oddelku za gospodarjenje z upravnimi in poslovnimi prostori ter premičnim premoženjem 697 ur ali 16,43% vseh opravljenih nadur, v kabinetu župana 672 ur ali 15,85% in v Zavodu za prostorsko načrtovanje 517 ur ali 12,19% vseh opravljenih nadur. Manjše število ur je bilo opravljenih še v drugih oddelkih.
V oddelku za finance je veliko število opravljenih nadur posledica dejansko nižjega števila zaposlenih (povprečno mesečno 21,75 delavca) od planiranega (23 delavcev), bolezenskih odsotnosti (0,62 delavca povprečno mesečno) ter novih in zahtevnejših nalog, ki jih oddelku nalagajo zakoni. Tudi pri ostalih oddelkih je opravljanje nadur posledica odsotnosti delavcev zaradi bolniških staležev in večjega obsega dela, ki ga ni mogoče opraviti v rednem delovnem času.(PRILOGA 3)

2. Prispevki delodajalcev in davek na izplačane plače

Prispevki delodajalcev predstavljajo realizirana sredstva v višini 15,9% od bruto plač, davek na izplačane plače pa se obračunava po veljavni lestvici, ki znaša od 0 do 15% , odvisno od višine bruto plače. V mestni upravi znaša najvišji obračunani davek 7,4% pri Kabinetu župana, zato so pri tem razdelku realizirana sredstva tudi minimalno višja od planiranih v rebalansu, kjer so bile upoštevane povprečne stopnje iz leta 1999.

3. Drugi osebni prejemki

Drugi osebni prejemki vključujejo izplačila zaposlenim za naslednje namene (PRILOGA 4):

- povračila stroškov prehrane med delom
Sredstva so bila planirana v višini 570 SIT na dan na zaposlenega za dneve prisotnosti na delu, izplačila pa so se gibala v skladu z dovoljeno višino, ki jo določa Zakon o višini

stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov in jo objavlja minister za delo, družino in socialne zadeve. Dejanska izplačila regresa so po mesecih znašala:

- december 1999	558 SIT
- januar – junij 2000	572 SIT
- julij – november 2000	582 SIT

Povprečno mesečno izplačilo je znašalo 575 SIT ali 0,88% več od planiranega.

- povračila stroškov prevoza na delo in iz dela so bila zaposlenim izplačana v višini cen javnega prevoza. Te so se v primerjavi s predvidenim dvigom cen v letu 2000 bistveno povečale, saj je bilo v planu upoštevano samo 6,2% povečanje cen, dejansko povečanje cen za mestni promet november 2000 : november 1999 pa znaša kar 129,2%. Zato planirana sredstva za ta namen pri večini uporabnikov niso zadoščala in so razen višje izhodiščne osnove glavni vzrok za minimalno prekoračitev planiranih sredstev na postavki plače Zavoda za šport.
- regres za letni dopust je bil planiran v višini 107.300 SIT, dejansko izplačan regres za letni dopust, pa je v skladu z Aneksom k dogovoru o politiki plač za obdobje 1999-2001 znašal 107.712 SIT. Zato so bila pri vseh uporabnikih, kjer je bilo število zaposlenih delavcev enako planiranemu številu, realizirana sredstva minimalno višja od planiranih.
- izplačilo dveh nagrad ob upokojitvi v višini treh bruto plač upravičenca,
- izplačilo jubilejnih nagrad v višini, ki je v skladu z Zakonom o začasni določitvi osnove za določanje plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja, od 1. januarja dalje znašala 94.951 SIT in od 1. julija 2000 dalje 98.464 SIT, osnova za plan jubilejnih nagrad pa je znašala 94.992 SIT. V letu 2000 so bile v mestni upravi izplačane 4 jubilejne nagrade za 10 let delovne dobe, 13 jubilejnih nagrad za 20 let delovne dobe in 3 jubilejne nagrade za 30 let delovne dobe.
- sredstva za izplačila solidarnostnih pomoči so bila planirana v oddelku za splošne in pravne zadeve za vse upravne organe Mestne občine Maribor v višini 94.992 SIT (skupno 20 pomoči), dejansko pa je bilo v letu 2000 izplačanih skupno samo 8 solidarnostnih pomoči, v skupnem znesku 773.660 SIT ali 40,6% predvidenih sredstev.

402 - Izdatki za blago in storitve

Podskupina izdatki za blago in storitve vključuje izdatke za opravljanje nalog in izvajanje pooblastil upravnih organov, organizacij, upravnih zavodov, služb in inšpektorata. Sredstva za pisarniški in splošni material in storitve, izdatke za službena potovanja, tekoče vzdrževanje računskih in kopirnih strojev, izobraževanje in usposabljanje delavcev, delo po pogodbah ter davek na izplačane plače, ki je materialni strošek, so zajeta pri vsakem upravnem organu. Prav tako so pri vsakem upravnem organu zajeti materialni stroški za izvajanje proračunskih nalog in programov.

Odhodki za skupne stroške mestne in državne uprave (obratovalni in drugi skupni odhodki vezani na delovne prostore) so realizirani v Oddelku za gospodarjenje s poslovnimi in upravnimi prostori ter premičnim premoženjem, skupni odhodki vezani na delavce (zdravstveni pregledi, razpisi delovnih mest, solidarnostne pomoči ipd.) in tekoče vzdrževanje računalniške opreme pa so realizirani v Oddelku za splošne in pravne zadeve.

V okviru izdatkov za blago in storitve so poleg izdatkov za delovanje mestne uprave in izvajanje nalog in programov upravnih organov, zajeta sredstva za materialne stroške vezane na izvajanje projektov centralne čistilne naprave in ravnanja z odpadki, pobiranja ekološke takse, javne razpise za javna naročila ipd. Med drugimi operativnimi odhodki so zajeta sredstva za javna dela, davek na izplačane plače, nadomestila za neprofesionalno opravljanje funkcij, cenitev poslovnih prostorov, stroški plačilnega prometa itd..

403 - Plačila domačih obresti

V okviru te podskupine so realizirana sredstva za plačila obresti od kreditov poslovnim bankam (Novi KBM d.d.) in ostalim kreditodajalcem (Ekološko razvojni sklad RS d.d. Ljubljana in SKB – Investicijsko podjetje d.o.o. Ljubljana).

409 - Sredstva izločena v rezerve

V skladu z zakonodajo so bila v letu 2000 planirana sredstva proračunske rezerve za financiranje izdatkov za odpravo posledic naravnih nesreč in drugih nesreč, ki jih povzročijo naravne sile in ekoloških nesreč ter splošne proračunske rezervacije za financiranje nepredvidenih izdatkov in nalog občine.

Mestna občina Maribor je v skladu z 8. členom Odloka v proračunsko rezervo izločila 0,21% doseženih letnih prejemkov proračuna, kar je znašalo 26,4 mio sit. Sredstva splošne proračunske rezervacije ne prikazujejo realizacije, saj se dodeljena sredstva iz tega naslova, v skladu s 5. členom Odloka, razporedijo v finančni načrt posameznega uporabnika.

41 - TEKOČI TRANSFERI

V to skupino so zajeta plačila, za katera plačniki za povračilo ne dobijo materiala ali storitve. Prejemnik teh sredstev prejeta sredstva porabi za tekoče potrebe. V to skupino so vključeni odhodki za stroške dela in izdatke za blago in storitve javnim zavodom, javnim podjetjem in drugim izvajalcem javnih služb. Tekoči transferi predstavljajo dobro polovico vseh odhodkov proračuna.

410 - Subvencije

Subvencije javnim in privatnim podjetjem so nepovratna sredstva dana javnim in privatnim podjetjem, katerih prihodki ne pokrivajo odhodkov, podpora podjetniškemu sektorju, subvencioniranje obresti in podobno. V proračunu so v okviru te podskupine proračunskih odhodkov realizirana sredstva za financiranje javnih del, katerih naročnik je Mestna občina Maribor na področju odvoza odpadkov in turizma (razen javnih del, ki se izvajajo v upravi in so zajeti v tekočih odhodkih) ter za pospeševanje in razvoj malega gospodarstva in kmetijstva.

411 - Transferi posameznikom in gospodinjtvom

so plačila namenjena za tekočo porabo posameznikov in gospodinjtstev in predstavljajo dodatek k družinskim dohodkom ali pa delno ali polno nadomestilo izdatkov posameznikom ali gospodinjtvom. V tej podskupini so v okviru konta 4119 Drugi transferi posameznikom zajeti realizirani odhodki za regresiranje oskrbe v domovih za odrasle, subvencioniranje stanarin, prehrane učencem v osnovni šoli, letovanja otrok in mladine, otroška prehrana itd.

412 - Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam

Neprofitne organizacije so javne ali privatne organizacije, katerih cilj ni pridobivanje dobička (Rdeči križ, društva, dobrodelne organizacije, verske organizacije). V proračunu so v tej podskupini realizirana sredstva za delovanje kulturnih, športnih, socialno humanitarnih in drugih društev in skupin, sredstva za financiranje političnih strank, klubov svetnikov in ostalih organizacij.

413 - Drugi tekoči domači transferi

Drugi domači transferi zajemajo transfere za delovanje krajevnih skupnosti in mestnih četrti, transfere v sklade socialnega zavarovanja (zdravstveno zavarovanje oseb brez prejemkov), tekoče transfere v druge javne sklade in agencije (sredstva za delovanje Stanovanjskega sklada, obvezne prispevke iz kupnin, odškodnine po denacionalizaciji, odplačilo kreditov Stanovanjskega sklada RS) ter najobsežnejše tekoče transfere t. j. tekoče transfere v javne zavode in druge izvajalce javnih služb za plače in druge izdatke zaposlenim, prispevke delodajalcev (javnim zavodom in drugim izvajalcem javnih služb na področju družbenih dejavnosti) ter izdatke za blago in storitve (javnim zavodom, javnim podjetjem in drugim izvajalcem javnih služb na področju družbenih in komunalnih dejavnosti).

414 - Tekoči transferi v tujino

V tej podskupini so realizirana sredstva za pokroviteljstva mednarodnim organizacijam (mednarodni simpoziji), članarine raznim organizacijam v tujini in sredstva po pogodbi med Evropsko komisijo in Mestno občino Maribor za projekt turističnega razvoja urbanih središč.

42 - INVESTICIJSKI ODHODKI

Investicijski odhodki so plačila namenjena za pridobitev ali nakup zgradb, prostorov, prevoznih sredstev, opreme in napeljav, novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije ter investicijsko vzdrževanje in obnove, nakup zemljišč, pridobitev licenc, investicijskih načrtov,

študij o izvedljivosti projektov in projektne dokumentacije. Investicijski odhodki pomenijo povečanje realnega premoženja države oziroma lokalne skupnosti.

V tej skupini so realizirani investicijski odhodki za vlaganja v upravne in poslovne prostore ter računalniško opremo, za urejanje kmetijskih zemljišč, vlaganja v projekt centralne čistilne naprave in glavnega kolektorja ter ravnanja z odpadki. V skupnih prihodkih predstavljajo dobrih 7%.

43 - INVESTICIJSKI TRANSFERI

so prenesena denarna nepovratna sredstva, namenjena plačilu investicijskih odhodkov prejemnikov sredstev (javnih zavodov, javnih podjetij in drugih upravljalcev premoženja mestne občine) za nakup ali gradnjo osnovnih sredstev, nabavo opreme ali drugih osnovnih sredstev, za investicijsko vzdrževanje, obnove idr, v skupnih odhodkih pa so udeleženi s skoraj 28%.

2.4. ODHODKI PO NAMENIH - SKUPINAH POSTAVK

S programskega oziroma vsebinskega vidika so odhodki neposrednih proračunskih uporabnikov grupirani v enajst skupin postavk:

- 01 delovanje Mestne uprave**
- 02 naloge in programi Mestne uprave**
- 03 delovanje organov MOM**
- 04 obresti za dolgoročne kredite**
- 06 rezerve občine**
- 07 redni programi posameznih dejavnosti**
- 08 programi obnove (investicijsko vzdrževanje) objektov in opreme**
- 09 posebni programi na posameznih področjih dejavnosti**
- 10 investicije za potrebe delovanja mestne uprave**
- 11 investicije v javno infrastrukturo MOM**

Od skupnih odhodkov je bilo v letu 2000 za delovanje Mestne uprave, za njene naloge, organe, obresti, rezerve in investicije namenjeno 1.708 mio sit, kar pomeni 12,4% vseh odhodkov. V primerjavi s prerazporejenim rebalansom je Mestna uprava porabila nekaj manj kot 88%, v primerjavi z letom 1999 pa 4,5% več.

Večina skupnih odhodkov je bila namenjena posameznim dejavnostim, vključno z investicijami, in sicer 12.043 mio sit ali 87,6%. V primerjavi z načrtovanimi odhodki v prerazporejenem rebalansu je bilo dejavnostim namenjeno dobrih 83%, v primerjavi z letom 1999 pa je bila poraba dejavnosti večja za 22,8%.

01 - DELOVANJE UPRAVE

Ta skupina vključuje odhodke, ki so pogoj za delovanje uprave (obratovalni in drugi stroški prostorov - ogrevanje, elektrika...) ter odhodke, ki so posledica vsebine dela upravnih organov (plače, prispevki, drugi izdatki zaposlenim, izdatki za blago in storitve). Del materialnih stroškov, ki je pogojen s vsebino dela, je planiran pri vsakem upravnem organu, skupni funkcionalni - obratovalni stroški mestne in državne uprave so planirani v Oddelku za gospodarjenje s poslovnimi in upravnimi prostori ter premičnim premoženjem, del skupnih stroškov, vezanih na delavce v vseh upravnih organih pa je planiran v Oddelku za splošne in pravne zadeve.

02 - NALOGE IN PROGRAMI

Ta skupina vključuje odhodke za izvajanje specifičnih nalog in programov, ki jih izvajajo posamezni upravni organi in so specificirani v proračunu v okviru vsakega neposrednega uporabnika. V ta sklop so zajeti odhodki za mednarodno sodelovanje, odhodki povezani z denacionalizacijskimi postopki., javnimi razpisi ipd.

03 - DELOVANJE ORGANOV MOM

V okviru tega namena so realizirani odhodki za nadomestila plač neprofesionalnim funkcionarjem - članom mestnega sveta, sejnine članom odborov in komisij, ki niso svetniki ter za druge materialne stroške mestnega sveta, nadzornega odbora, odborov in komisij.

04 - PLAČILA OBRESTI ZA DOLGOROČNE KREDITE

Plačila obresti za dolgoročne kredite so specifični odhodki, ki jih ni mogoče zajeti v ostale skupine. V tej skupini so realizirana sredstva za odplačilo obresti za kredite namenjene za financiranje nalog na različnih področjih dejavnosti

06 - REZERVE

V tej skupini so zajeti odhodki za oblikovanje po zakonu obveznih rezerv občine.

07 - REDNI PROGRAMI POSAMEZNIH DEJAVNOSTI

V to skupino prištevamo odhodke za delovanje javnih zavodov s področja predšolske vzgoje, osnovnega šolstva, kulture, socialnega varstva, športa, odhodke za zagotavljanje javnih služb na področju skupne komunalne rabe (zelene in ostale javne površine, ceste in razsvetljava, promet) in odhodke za ostale programe, ki so v javnem interesu občine in se permanentno izvajajo.

08 - PROGRAM OBNOVE OBJEKTOV IN OPREME

Ti programi obsegajo odhodke za investicijsko vzdrževanje upravnih zgradb, poslovnih prostorov ter javne infrastrukture s področja družbenih in komunalnih dejavnosti.

09 - POSEBNI PROGRAMI

Posebni programi obsegajo programe in naloge, ki nimajo podlage v konkretnih predpisih, naloge, ki se izvajajo krajše obdobje, naloge, ki se izvajajo občasno, spremembe obsega in kvalitete pa nimajo večjih negativnih učinkov.

10 - INVESTICIJE MESTNE UPRAVE

Ta skupina vključuje odhodke za novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije objektov za potrebe mestne uprave in poslovnih prostorov, ki so v upravljanju upravnih služb, za nabavo računalniške in programske opreme in za njeno vzdrževanje.

11 - INVESTICIJE V JAVNO INFRASTRUKTURO MOM

Ta skupina vključuje transferne odhodke za novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije javne infrastrukture (objektov družbenih dejavnosti, komunalnega gospodarstva, stanovanj, stavbnih zemljišč in poslovnih prostorov).

3. RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB

Račun finančnih terjatev in naložb (**račun B.**) vsebuje podatke prejetih vračil danih posojil in prodaje kapitalskih deležev ter danih posojil in povečanje kapitalskih deležev.

V izkazu računa finančnih terjatev in naložb je v proračunu Mestne občine Maribor zajeto odplačilo iz naslova poroštva za Aerodrom Maribor d.o.o.. Aerodrom je 17.7.1998 najel posojilo v višini 20 mio sit pri Novi KBM. Obveznost iz naslova poroštva bo poravnana 1.6.2001.

V letu 1999 pa so bila v tem računu zajeta prejeta vračila danih posojil Nove KBM in SKB v skupnem znesku 32,2 mio sit.

4. RAČUN FINANCIRANJA

V računu financiranja (**račun C.**) so zajeta odplačila kreditov, ki jih je najela Mestna občina Maribor za izvajanje gospodarskih javnih služb pri Ekološko razvojnem skladu Republike Slovenije d.d. Ljubljana in Novi kreditni banki Maribor d.d. ter za nakup poslovnih prostorov pri SKB – Investicijskem podjetju d.o.o. Ljubljana. Kredit za nakup poslovnih prostorov je bil 1.7.2000 v celoti odplačan.

V možen obseg zadolževanja Mestne občine Maribor pa se, poleg najetih kreditov MOM, štejejo tudi vsa soglasja k zadolžitvi javnih podjetij in javnih zavodov in vsa dana poroštva MOM za izpolnitev obveznosti javnih podjetij in javnih zavodov. Naslednja tabela prikazuje višino odobrenih kreditov in danih poroštev:

		Znesek (v tisoč sit)
1.	KREDITI MOM (16. čl. ZFO)	79.155
1.1.	EKO sklad RS d.d. Ljubljana	45.586
1.2.	Nova KBM d.d. Maribor	12.216
1.3.	SKB – Investicijsko podjetje d.o.o. Ljubljana	21.353
2.	OSTALI KREDITI (18. čl. ZFO)	1.026.181
2.1.	Stanovanjski sklad MOM – kredit St. sklada RS	974.501
2.2.	Snaga – energetske kredit	23.000
2.3.	Snaga – kredit EKO sklada RS	28.680
3.	DANA POROŠTVA (19. čl. ZFO)	230.766
3.1.	Aerodrom Maribor	20.000
3.2.	Immorent Leasing	210.766
	SKUPAJ NAJETI KREDITI IN DANA POROŠTVA	1.336.102

Po 16. členu Zakona o financiranju občin (ZFO) se lahko občina dolgoročno zadolžuje za investicije, ki jih potrdi občinski svet in po predhodnem soglasju ministra, pristojnega za finance.

Občine se lahko po 17. členu ZFO zadolžujejo le v obsegu, ki ne presega 10 % realiziranih prihodkov v letu pred letom zadolževanja, odplačilo glavnice in obresti pa v posameznem letu odplačila ne sme preseči 5 % realiziranih prihodkov.

Ne glede na prejšnji odstavek pa se občine lahko zadolžijo za financiranje stanovanjske gradnje, oskrbe z vodo ter za odvajanje in čiščenje odplak v obsegu, ki presega 10 % realiziranih prihodkov v letu pred letom zadolževanja, če odplačilo glavnice in obresti v posameznem letu odplačila ne preseže 3 % realiziranih prihodkov.

Občina pa po 18. členu ZFO lahko da soglasje k zadolžitvi javnih podjetij in javnih zavodov, katerih ustanoviteljica je, vendar se izdana soglasja štejejo v obseg možnega zadolževanja občine, ki znaša že omenjenih 10% realiziranih prihodkov.

Prav tako se v obseg možnega zadolževanja po 19. členu ZFO štejejo tudi vsa dana poročstva občine za izpolnitev obveznosti javnih podjetij in javnih zavodov, ki pa ne smejo presežati 5% realiziranih prihodkov.

V letu 2000 je bila po zgoraj naštetih kriterijih omejitev zadolževanja 1.169,8 mio sit, kar predstavlja 10% realiziranih prihodkov leta 1999. MOM je imela konec leta 2000 1.466,1 mio sit angažiranih sredstev za najete kredite in dane garancije, torej je bila omejitev presežena za 296,3 mio sit. Vendar pa odplačila glavnice in obresti v letu 2000 niso presežala 3% realiziranih prihodkov, kar je pogoj po 17. členu ZFO, kar prikazuje naslednja tabela:

	leto 2000
Realizirani prihodki 1999	11.698.233
A. za zadolžev. - 10%	1.169.823
- od tega za garancije - 5%	584.912
B. za odplačila (glav.+ obr.) - 5%	584.912
za odplačila (glav.+ obr.) - 3%	350.947
1. Omejitev za najetje kreditov	1.169.823
2. Angažirana sredstva za najete kredite	1.235.345
3. Prosta sredstva za najete kredite (1.-2.)	-65.522
4. Omejitev za dajanje garancij	584.912
5. Angažirana sredstva za garancije	230.766
6. Prosta sredstva za garancije (4.- 5.)	354.146
7. Skupna omejitev za naj. kred. in daj. gar.	1.169.823
8. Angažirana sredstva za naj. kred. in gar. (2.+ 5.)	1.466.111
9. Prosta sredstva za naj. kredite in garancije (7.- 8.)	-296.288
10. Skupna omejitev za odplačilo kreditov (5%)	584.912
11. Angažirana sredstva za odplačilo kreditov in garancij	312.235
12. Prosta sredstva za odplačilo kreditov (10.- 11.)	272.677
13. Skupna omejitev za odplačilo kreditov (3%)	350.947
14. Angažirana sredstva za odplačilo kreditov in garancij	312.235
15. Prosta sredstva za odplačilo kreditov (13.- 14.)	38.712

5. STANJE SREDSTEV NA RAČUNU

Stanje sredstev na računu proračuna na koncu leta 2000 znaša 1.611.619.104,21 sit. Od ostanka sredstev na računu po zaključnem računu za leto 1999 v višini 2.807,6 mio sit, je bilo v letu 2000 porabljenih 1.196 mio sit, kar predstavlja primanjkljaj v letu 2000 ali razliko med realiziranimi prihodki in odhodki v letu 2000.

Od ostanka sredstev na računu po zaključnem računu za leto 1999 v višini 2.807,6 mio sit, je bilo ostanka namenskih prihodkov 1,6 mia sit, neplačanih obveznosti po sklenjenih pogodbah za leto 1999 pa 849 mio sit, razlika pa se je nanašala na prenos neangažiranih sredstev za pokrivanje nalog leta 2000.

Od ostanka sredstev na računu po zaključnem računu za leto 2000 v višini 1.611,6 mio sit pa je za prenos v naslednje leto ostalo 1.055,2 mio sit namenskih prihodkov (kot razlika med realiziranimi namenskimi prihodki in porabo iz namenskih prihodkov), razlika v višini 556,4 mio sit pa je namenjena pokrivanju neplačanih obveznosti po sklenjenih pogodbah za leto 2000.